

Nr 281

Av herr Petterson i Degerfors m. fl., om inrättande av ett elektroakustiskt laboratorium vid karolinska institutet.

(Lika lydande med motion nr 230 i Första kammaren)

Statsmakterna har för budgetåret 1962/63 anslagit 3 000 000 kronor till bidrag till hörapparater.

För budgetåret 1963/64 föreslås för samma ändamål en höjning till 5 000 000 kronor.

Medicinalstyrelsen har i samband med sina anslagsäskanden för budgetåret 1963/64 överlämnat till Kungl. Maj:t en inom styrelsen upprättad promemoria angående inrättande av ett elektroakustiskt laboratorium vid karolinska institutet. I promemorian, som utarbetats på grundval av en av hörselvårdsnämnden till styrelsen ingiven skrivelse, föreslås inrättande av ett för hela riket samordnande centralt elektroakustiskt laboratorium, förlagt till karolinska institutet. I årets statsverksproposition har föredragande departementschefen förklarat sig icke vara beredd att tillstyrka inrättandet av detta laboratorium. Departementschefen erinrar härvid om att den i och för sig mycket betydelsefulla verksamheten för närvarande erhåller stöd av bl. a. forskningsrådsmedel.

Ehuru viss upprustning på det audiologiska området skett vid undervisningssjukhusen under de gångna åren har denna icke varit av erforderlig omfattning. I fråga om den tekniska audiologien har sålunda icke något för hela riket samordnande, centralt elektroakustiskt laboratorium inrättats genom det allmännas försorg, vilket redan år 1954 föreslogs av kommittén för dövhetens bekämpande. Ett sådant laboratorium har emellertid visat sig vara oundgängligen nödvändigt för den hörselvårdande verksamheten.

Det godkännande av hörapparater för statsbidrag, som medicinalstyrelsen meddelar efter förslag av hörselvårdsnämnden, förutsätter sålunda oundgängligen, att hörapparat blivit undersökt vid elektroakustiskt laboratorium. Hörselvårdsnämnden har därför i sitt arbete, vilket till mycket stor del influeras av tekniska frågor, i dessa fall helt varit beroende av en inom institutionen för telegrafi-telefoni vid tekniska högskolan befintlig arbetsgrupp för teknisk audiologi. För närvarande måste vidare hörselvårdens olika organ i hithörande frågor vända sig till nyssnämnda arbetsgrupp. Det är denna arbetsgrupp, som ur teknisk-akustisk synpunkt undersöker de hörapparater för vilka godkännande för statsbidrag sökes, och till denna som landets ca 40 hörcentraler vänder sig i fråga om tekniska problem.

Även kommunala organ och privata företag vänder sig till arbetsgruppen i tekniskt-audiologiska spørsmål.

Finansieringen av arbetsgruppens verksamhet sker genom anslag från medicinska och tekniska forskningsråden, privata sammanslutningar samt arvoden för konsultuppdrag och undervisning. Härutöver förekommande betungande rådgivning åt hörcentraler m. fl. är av den natur att de icke kan debiteras. De ovannämnda anslagen från forskningsråden m. fl. och övriga arvoden avser givetvis enbart speciella uppgifter. Då någon motsvarighet till arbetsgruppen icke finnes på annat håll i riket, har densamma i realiteten kommit att fungera som en för hela riket ledande och samordnande instans i fråga om den tekniska audiologiens tillämpning och utveckling.

Det torde vara uppenbart att ifrågavarande elektroakustiska laboratorium icke i längden kan ersättas genom det arbete, som nämnda arbetsgrupp utför, utan ett till hörselvårdsorganisationen fast knutet dylikt laboratorium är av behovet påkallat. Då å ena sidan ett sådant laboratorium icke torde kunna förverkligas utan viss tidsutdräkt, bl. a. med hänsyn till lokalfrågan, men å andra sidan det är synnerligen angeläget för hörselvården att den verksamhet, som nämnda arbetsgrupp bedriver, säkerställs, synes ifrågavarande elektroakustiska laboratorium, såsom medicinalstyrelsen föreslagit, t. v. böra inrättas vid karolinska institutet och med lokaler i tekniska högskolan. Härigenom skulle arbetsgruppens för hörselvården nödvändiga verksamhet säkerställas under en övergångsperiod till dess ett permanent elektroakustiskt laboratorium hinner förverkligas. Risk finnes nämligen för att ständigt ökande arbetsuppgifter och finansieringsproblem tvingar arbetsgruppen att upphöra med samarbetet med de hörselvårdande organen.

Det elektroakustiska laboratoriet, vilket icke är att förväxla med en för regionala uppgifter till ett regionsjukhus' audiologiska avdelning knuten teknisk avdelning, skulle till arbetsuppgifter i huvudsak ha att i fråga om akustisk mätteknik följa utvecklingen inom akustiken i avsikt att inom audiologien tillgodogöra och tillämpa tekniska framsteg, utveckla objektiva mätmetoder för hörapparater och audiometrar, bedriva instrumentkalibrering samt undervisa hörselvårdsassistenter och dövlärare i akustisk mätteknik innefattande praktiska övningar. Vid laboratoriet skulle mätning av buller ske och bedömning av dettas påverkan på individen. Vidare skulle laboratoriet arbeta med mätmetoder, värdering av mätdata, bullerkriterier för skaderisk, maskering och störning, förmedla konsulter, utveckla objektiva mätmetoder för hörselskyddsprovning och prova hörselskydd samt undervisa i bullerbekämpning. I fråga om apparatur såsom audiometrar, förstärkare, hörapparater med flera skulle laboratoriet söka utveckla sådana till hjälp åt svårt hörselskadade och bedriva försöksverksamhet med patienter i samarbete med audiologiska avdelningar och skolor, varvid tyngdpunkten skulle läggas på nya system för patienter med mycket små hörselrester. För dessa skulle konstrueras och tillverkas specialapparater.

Vidare skulle kalibrering och kontroll ske av instrument. Slutligen förutsättes, att laboratoriet skulle delta i det internationella arbetet beträffande standardisering av mätmetoder inom hörselakustiken.

Medicinalstyrelsen har beräknat det elektroakustiska laboratoriets lönekostnader till ca 180 000 kronor och omkostnaderna till ca 116 000 kronor. Det är oss vidare bekant, att vissa av Kungl. Maj:t i ärendet hörda myndigheter önskar ett större laboratorium än vad medicinalstyrelsen föreslagit, vilket ytterligare understryker betydelsen av den verksamhet ovannämnda arbetsgrupp bedriver.

Under återopande av vad sålunda anförts hemställas,

att riksdagen till ett elektroakustiskt laboratorium vid karolinska institutet och förlagt till tekniska högskolan i enlighet med vad medicinalstyrelsen föreslagit måtte bevilja för lönekostnader 180 000 kronor och för omkostnader 116 000 kronor.

Stockholm den 24 januari 1963

Göran Petterson

i Degerfors

John R. Anderson

David Gomér

Arvid Eskel

Nancy Eriksson

Henry Allard